โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

รุ่นที่ ๑๔๐

พ.ศ.๒๕๖๕

หมวดวิชาที่ ๒ **บฝ.ก.**๒-๘ (การเขียน) เรื่อง การเขียนบทความ

ยศ-ชื่อ-สกุล เรืออากาศเอกหญิง ทิพย์เกษร วรรณภักตร์

สัมมนาที่ ๒ **หมายเลขประจำตัว** ๐๒๐๖

ชื่ออาจารย์ผู้ควบคุม นาวาอากาศเอก ประการ พรมโสภา

วันที่ ๒๙ **เดือน** สิงหาคม **พ.ศ.** ๒๕๖๕

โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
หลักสูตรนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง รุ่นที่ ๑๔๐
การเขียนบทความ
ร.อ.หญิง ทิพย์เกษร วรรณภักตร์ สัมมนาที่ ๒ หมายเลข ๐๒๐๖

ชื่อเรื่อง พระสุนทรโวหาร (สุนทรภู่)

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ให้ผู้อ่านทราบถึง หลักการของความเป็นผู้นำของ พระสุนทรโวหาร (สุนทรภู่) ในประเด็นของ รู้จักตนเอง และเห็นความสำคัญของการศึกษา รวมทั้งการนำบทเรียนที่ได้รับจากการศึกษาประวัติของมาประยุกต์ใช้ต่อไป

"แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์ มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน"

จากบทกลอนนี้หลายคนคงเคยได้ยิน และจะนึกถึงเรื่องพระอภัยมณี วรรณคดีชิ้นเยี่ยมเรื่องหนึ่งของไทย อันเป็นผลงานชิ้นเอกของพระสุนทรโวหาร หรือสุนทรภู่ กวีเอกแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งได้รับการยกย่องเป็นผู้ที่มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรมของโลกจากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม หรือยูเนสโก (UNESCO) และได้รับการขนานนามว่าเป็น "เชกสเปียร์แห่งประเทศไทย" สุนทรภู่มีความชำนาญทางด้านกลอนเป็นพิเศษ และได้ปรับปรุงกลอนโบราณ จนกลายเป็นกลอนที่มีลักษณะเด่นเป็นเอกลักษณ์ที่มีความไพเราะด้วยการใช้คำสัมผัสในในกลอนทุกวรรค ทั้งยังนิยมใช้คำง่าย ๆ เพื่อให้ผู้ฟังและผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้อย่างชัดเจน กลอนนิทานและกลอนนิราศของสุนทรภู่จึงกลายเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางมาจนถึงปัจจุบัน ผลงานที่มีชื่อเสียงของสุนทรภู่มีมากมายหลายเรื่อง มีการสอดแทรกข้อคิดและคติธรรมที่เหมาะสมกับกาลเวลา รวมทั้งสะท้อนถึงทักษะ ความรู้ และทัศนะของสุนทรภู่อย่างมาก งานประพันธ์หลายชิ้นของสุนทรภู่ได้รับเลือกให้เป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตรการเรียนการสอนมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เช่น นิราศภูเขาทอง นิราศพระบาท และอีกหลายเรื่องมากมาย จึงมีประโยชน์อย่างยิ่งที่เราจะศึกษาและวิเคราะห์ถึงหลักการของความเป็นผู้นำของสุนทรภู่ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งหลักการความเป็นผู้นำของสุนทรภู่ที่โดดเด่นคือ รู้จักตนเอง และเห็นความสำคัญของการศึกษา สมควรที่จะนำแบบอย่างไปดำเนินชีวิตและประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป

หลักการความเป็นผู้นำของสุนทรภู่ที่โดดเด่นประการแรก คือ รู้จักตนเอง โดยเริ่มเรื่องราวจากชีวประวัติกวีเอกของโลกท่านนี้เมื่อชีวิตในวัยเยาว์ (กุสุมา รักษมณี, ๒๕๕๗: ๔) กล่าวคือ สุนทรภู่ มีชื่อเดิมว่า ภู่ เกิดในสมัยรัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ บิดาของสุนทรภู่เป็นชาวบ้านกร่ำ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง มารดาเป็นชาวเมือง ต่อมาในภายหลังบิดามารดาได้หย่าร้างกัน บิดาออกไปบวชอยู่ที่วัดป่ากร่ำอันเป็นภูมิลำเนาเดิม ส่วนมารดาได้เข้ามาอยู่ในพระราชวังหลัง ถวายตัวเป็นนางนมของพระองค์เจ้าหญิงจงกล พระธิดาในเจ้าฟ้ากรมหลวงอนุรักษ์เทเวศร์ ดังนั้นสุนทรภู่จึงได้อยู่ในพระราชวังหลังกับมารดา และได้ถวายตัวเป็นข้าในกรมพระราชวังหลังเมื่อ

สุนทรภู่อายุได้ประมาณ ๒ ขวบ มารดาได้นำไปฝากให้เรียนหนังสือกับพระในสำนักวัดชีปะขาว (ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานนามในรัชกาลที่ ๔ ว่า วัดศรีสุดาราม อยู่ริมคลองบางกอกน้อย) หลังจากนั้นได้เข้ารับราชการเป็นเสมียนนายระวางกรมพระคลังสวน ในกรมพระคลังสวน ซึ่งในขณะนั้นความรู้ความสามารถด้านกาพย์กลอนก็ได้ฉายแววออกมา แต่ต่อมาก็มีเหตุทำให้สุนทรภู่ต้องจำคุกเนื่องจากลอบรักกับนางข้าหลวงในวังนางหนึ่ง หลังจากพ้นโทษสุนทรภู่ได้เดินทางกลับไปหาบิดาที่เมืองแกลง จ.ระยอง ระหว่างทางก็ได้แต่งนิราศพรรณนาสภาพการเดินทางเอาไว้โดยละเอียด จนกระทั่งในสมัยรัชกาลที่ ๒ สุนทรภู่ได้เข้ารับราชการในกรมพระอาลักษณ์เมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๙ มูลเหตุในการได้เข้ารับราชการนี้ ไม่ปรากฏแน่ชัด แต่สันนิษฐานว่าอาจแต่งโคลงกลอนได้เป็นที่พอพระทัย ทราบถึงพระเนตรพระกรรณจึงทรงเรียกเข้ารับราชการ แนวคิดหนึ่งว่าสุนทรภู่เป็นผู้แต่งกลอนในบัตรสนเท่ห์ ซึ่งปรากฏชุกชุมอยู่ในเวลานั้น อีกแนวคิดหนึ่งสืบเนื่องจาก "ช่วงเวลาที่หายไป" ของสุนทรภู่ก่อนที่จะกลับเข้ามารับราชการ ซึ่งน่าจะใช้วิชากลอนทำมาหากินเป็นที่รู้จักเลื่องชื่ออยู่ ชะรอยจะเป็นเหตุให้ถูกเรียกเข้ารับราชการก็ได้ เมื่อแรกสุนทรภู่รับราชการเป็นอาลักษณ์ปลายแถว มีหน้าที่เฝ้าเวลาทรงพระอักษรเพื่อคอยรับใช้ แต่มีเหตุให้ได้แสดงฝีมือกลอนของตัวเอง เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงแต่งกลอนบทละครในเรื่อง "รามเกียรติ์" ติดขัดไม่มีผู้ใดต่อกลอนได้ต้องพระราชหฤทัย จึงโปรดให้สุนทรภู่ทดลองแต่ง ปรากฏว่าแต่งได้ดีเป็นที่พอพระทัย จึงทรงพระกรุณาฯ เลื่อนให้เป็น ขุนสุนทรโวหาร และพระสุนทรโวหารต่อมาเป็นลำดับ (สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, ๒๕๕๗: ๕) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงหลักความเป็นผู้นำในด้าน รู้จักตนเอง คือ การรู้ว่าตนเป็นอย่างไร มีจุดเด่นหรือจุดด้อยอะไร อันส่งผลในการกำหนดเป้าหมายชีวิต เพราะเมื่อรู้จักตนเอง ค้นพบความถนัด ก็สามารถพัฒนาให้เป็นทักษะความสามารถพิเศษ ย่อมทำให้เราพร้อมที่จะเรียนรู้และพัฒนามุ่งมั่นในสิ่งๆนั้นอย่างเต็มความสามารถจนทำให้ประสบความสำเร็จได้

หลักการความเป็นผู้นำเด่นอีกประการหนึ่งของสุนทรภู่คือ เห็นความสำคัญของการศึกษา จะเห็นได้ว่าผลงานเรื่องต่างๆของสุนทรภู่ ไม่ว่าจะเป็นนิราศหรือกลอนนิยาย มักแทรกสุภาษิตคำพังเพย คำเปรียบเทียบต่างๆเอาไว้เสมอ แสดงถึงการได้รับการศึกษามามาก และสามารถนำสิ่งเหล่านั้นมาแทรกในผลงานได้อย่างแนบเนียน อีกทั้งสุนทรภู่เองก็เคยเป็นครูสอนหนังสือที่สำนักวัดชีปะขาว จึงให้ความสำคัญกับการศึกษา มีการแฝงคำสอนต่างๆไว้ในวรรณคดี เพื่อให้ผู้อ่านเอาใจใส่ในการร่ำเรียนศึกษาวิชา เหมือนกับตัวของสุนทรภู่เองที่สนใจใฝ่ศึกษาหาความรู้และมีความรู้อันกว้างขวางอย่างยิ่ง เชื่อว่าสุนทรภู่น่าจะร่วมอยู่ในกลุ่มข้าราชการหัวก้าวหน้าในยุคสมัยนั้นที่นิยมวิชาความรู้แบบตะวันตก ภาษาอังกฤษ ตลอดกระทั่งแนวคิดยุคใหม่ที่ให้ความสำคัญกับสตรีมากขึ้นกว่าเดิม ดังตัวอย่างกลอนจากเรื่องพระอภัยมณี “แม้นใครรักรักมั่งชังชังตอบ ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา รู้สิ่งไรไม่สู้รู้วิชา รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี” หมายความได้ถึงว่า การมีความรู้วิชาสามารถช่วยให้เราปกป้องดูแลตัวเองให้พ้นจากภัย ความรู้จะช่วยให้เราสามารถหาทางหลบหลีกและพ้นจากปัญหาไปได้ แม้บางครั้งคำว่า “รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี”จะจัดอยู่ในแนวเห็นแก่ตัวเอาตัวรอดอยู่บ้าง แต่ก็เป็นเรื่องจริงในสังคมที่ต้องมีเรื่องเช่นนี้ ถ้าหากแปลให้

ดีก็คือ การรักษาตัวให้รอดพ้นปลอดภัยจากเรื่องร้ายๆ หรือในเพลงยาวถวายโอวาทที่กล่าวว่า “อันความคิดวิทยาเหมือนอาวุธ ประเสริฐสุดซ่อนใส่เสียในฝัก สงวนคมสมนึกใครฮึกฮัก จึงค่อยชักเชือดฟันให้บรรลัย” โดยสื่อเกี่ยวกับความรู้ ความคิดของคน เปรียบเสมือนอาวุธอันแสนประเสริฐ แต่คนเก่งที่แท้จะไม่ใช้อาวุธนั้นในการไล่เข่นฆ่าผู้อื่น เว้นแต่โดนบีบบังคับด้วยสถานการณ์ถึงขีดสุดให้ต้องใช้อาวุธอันประเสริฐนั้นเชือดฟันอย่างไร้ปราณี ฝักที่ใช้เก็บงำคมอาวุธคือคุณธรรมและจริยธรรมประจำใจตน นอกจากนี้ยังมีสุภาษิต สำนวน คติธรรมคำสอนอีกเป็นอันมากที่เราสามารถนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างดี เช่น “การนินทากาเลเหมือนเทน้ำ ไม่ชอกช้ำเหมือนเอามีดมากรีดกินองค์พระปฏิมายังราคิน มนุษย์เดินดินหรือจะพ้นคนนินทา” ที่กล่าวถึงคำพูดที่ดีใครฟังก็เป็นสุขสบายใจ คำพูดที่ร้ายใครได้ยินก็ทุกข์ทน ดังนั้นการจะห้ามใครไม่ให้พูดถึงเราให้เสียหายเป็นทุกข์คงเป็นเรื่องยาก แต่การทำใจตัวเองไม่ให้ทุกข์ใจไปกับคำพูดเหล่านั้นเป็นสิ่งกระทำง่ายกว่า และเป็นสิ่งที่ควรกระทำให้สำเร็จ เพราะความทุกข์ความสุขนั้น อยู่ที่ใจเราคิด หรือในวรรณกรรม “สวัสดิรักษาคำกลอน” ที่สอนถึงข้อปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และการพูดจาเพื่อให้เกิดความเป็นมงคลแก่ตน เช่น สอนให้ควบคุมอารมณ์ในตอนเช้าให้แจ่มใสว่า “เช้าตรู่สุริโยอโณทัย ตื่นนอนให้ห้ามโมโหอย่าโกรธา แล้วเอื้อนอรรถตรัสความที่ดีก่อน จะถาวรพูนเกิดประเสริฐศักดิ์ อนึ่งอย่าด่าว่าแดดแลลมฝน อย่ากังวลเร่งวันให้พลันดับ วันกำเนิดเกิดสวัสดิ์ อย่าฆ่าสัตว์เสียสง่าทั้งราศีอายุน้อยถอยเลื่อนทุกเดือนปี แล้วมักมีทุกข์โศกโรคโรคา” ตัวอย่างเหล่านี้เป็นส่วนน้อยนิดที่ปรากฏในผลงานของสุนทรภู่ หากใครสนใจสามารถหาอ่านได้อย่างละเอียดในแต่ละเรื่องที่ท่านประพันธ์ไว้ ซึ่งแต่เพียงนี้เรายังได้เห็นถึงอัจฉริยะภาพในเชิงวรรณศิลป์ ตลอดจนเนื้อหาที่ให้คติหรือข้อคิด ความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ในขณะเดียวกันก็เป็นผู้ใฝ่รู้ เพราะข้อมูลจำนวนมากในงานนิราศของท่านนั้นเกิดจากการได้อ่านตำรับตำรามามาก พร้อมกับการไต่ถามข้อมูลจากชาวบ้าน (นิพัทธ์ แย้มเดช และสมบัติ มั่งมีสุขศิริ, ๒๕๖๓: ๑-๑๔) จนถึงทุกวันนี้ข้อมูลความรู้ที่ปรากฏในงานของสุนทรภู่ถูกใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพูนทักษะทางด้านภาษาและวรรณกรรมไทย ตลอดจนเป็นบรรทัดฐานอย่างหนึ่งสำหรับการทำงานพจนานุกรมและสารานุกรม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงหลักความเป็นผู้นำในด้าน เห็นความสำคัญของการศึกษาอย่างชัดเจน

สุนทรภู่มีชีวิตในยุคสมัยที่คล้ายคลึงกับเราในปัจจุบันอยู่มาก คือเป็นยุคสมัยที่ระบบความรู้ของสังคมกำลังถูกกระทบจากความรู้ใหม่ซึ่งหลั่งไหลมาจากภายนอก แม้ไม่ท่วมท้นเท่าปัจจุบัน แต่ก็เห็นได้ว่าเริ่มกระทบต่อฐานของความรู้หรือวิธีคิด ซึ่งสะท้อนออกมาในงานประพันธ์ของสุนทรภู่ด้วย ใช่แต่เท่านั้น ท่านยังอยู่ในฐานะที่ต้องสัมผัสกับความเปลี่ยนแปลงโดยตรงมากกว่าคนทั่วไป ไม่ว่าในฐานะข้าราชสำนัก ตำแหน่งอาลักษณ์และกวีในราชสำนัก หรือครูกลอน จากการได้ศึกษาถึงประวัติของสุนทรภู่ และหลักการความเป็นผู้นำ ที่เราสามารถนำมายึดถือเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนให้ประสบความสำเร็จดังเช่น ด้านการรู้จักตนเอง เป็นสิ่งสำคัญที่สุดคือการค้นหาให้เจอว่ามีจุดอ่อนและจุดเด่นอย่างไร ตลอดจนยอมรับเรียนรู้จุดอ่อนแล้วปรับให้เป็นจุดเด่นขณะเดียวกัน

ก็ส่งเสริมและพัฒนาจุดเด่นของตนเองไปอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเติมเต็มศักยภาพส่งเสริมความสามารถ ต่อยอดความรู้ รวมถึงการเรียนรู้ในทิศทางที่เหมาะสม เป็นการทำในสิ่งที่ชอบอย่างชาญฉลาดสู่ความสำเร็จ เช่น ในการปฏิบัติงาน หากเราแสดงความสามารถที่มาจากตัวตน ย่อมทำให้มีพลังในการสร้างสรรค์ผลงานจนประสบความสำเร็จ แน่นอนว่าเมื่อทำงานด้วยใจ ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานย่อมรับรู้ได้จากผลงานที่ทำออกมา ในส่วนประเด็นการเห็นความสำคัญของการศึกษานั้น การศึกษาช่วยให้คนเจริญงอกงาม ทั้งทางปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม ทำให้กลายเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสามารถ ตลอดจนมีศักยภาพในการปฏิบัติงาน ขณะเดียวกันการศึกษาก็เป็นตัวกำหนดทิศทางของประเทศ เพราะหากประเทศใดมีการส่งเสริมการศึกษาที่ถูกทิศทาง ตลอดจนวางแผนการผลิตทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้ประเทศนั้นมีต้นทุนที่มีศักยภาพในการสร้างประเทศให้ก้าวไกล รวมถึงหน่วยย่อยอย่างองค์กร ขณะเดียวกันองค์กรก็ควรไม่หยุดที่จะพัฒนาความรู้ให้กับบุคลากร เพราะการศึกษานั้นไม่มีวันสิ้นสุด ทุกคนสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลาด้วยเช่นกัน ดังนั้นการศึกษาจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เราเพิ่มขีดความสามารถของตน

จะเห็นได้ว่าตลอดระยะเวลาที่สุนทรภู่มีชีวิตอยู่นั้น ท่านมีความรู้ความสามารถ ภายใต้หลักการของความเป็นผู้นำ ประกอบไปด้วยการรู้จักตนเองและเห็นความสำคัญของการศึกษา ท่านมีความเชี่ยวชำนาญในการสร้างสรรค์ลักษณะทางวรรณศิลป์ที่เป็นเอกลักษณ์ ขณะเดียวกันก็เป็นผู้ที่มีความสนใจใฝ่ศึกษา และมีความรู้กว้างขวาง ทั้งยังได้มีผลงานอันทรงคุณค่ามากมายไว้ให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ และซึมซับความงดงาม ซึ่งเราสามารถนำบทเรียนที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์โลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ มากมาย ดังนั้นจึงเป็นประโยชน์อย่างมาก ที่เราควรศึกษาหลักการเป็นผู้นำของท่าน เพื่อเป็นแบบอย่างการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน ตลอดจนชีวิตรับราชการอย่างมีคุณภาพให้เป็นประโยชน์ต่อองค์กร โดยนำรากฐานจากการศึกษา อันจะส่งผลให้เกิดความรู้ ทั้งการรู้จักตนเอง และความรู้ด้านวิชาอันจะทำให้เกิดการพัฒนาคนให้มีความสามารถที่จะใช้สร้างงานสร้างอาชีพได้ รวมทั้งช่วยขัดเกลาให้มีจิตสำนึกและคุณธรรม เป็นผู้เจริญทางปัญญาและจิตใจ กลายเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งต่อการทำงาน สังคม และประเทศชาติ ดังบทกลอนตอนเหนึ่งในเรื่องขุนช้างขุนแผนของสุนทรภู่ที่ว่า

“รู้สิ่งไรไม่สู้รู้วิชา ไปเบื้องหน้าเติบใหญ่จะให้คุณ”

.....

บรรณานุกรม

กุสุมา รักษมณี สุนทร ภู่: *อาลักษณ์นักเลงทำเพลงยาว* กรุงเทพฯ สถาพรบุ๊คส์ ๒๕๕๗

นิพัทธ์ แย้มเดช, & สมบัติ มั่งมี สุขศิริ. “อิสระ แห่งกวี” ใน นิราศ ภูเขาทองและนิราศ เมืองเพชรของ สุนทรภู่. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร* ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑๗ (ธันวาคม ๒๕๖๓) หน้า ๑-๑๔

ปุณณรัตน์ ศรีทาพุฒ. “สุนทรภู่ ครูกวี.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: www. https://pubhtml5.com /yqiq/gsqu/basic ๒๕๖๓ . สืบค้น ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕.

สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. “ชีวิตและงานของสุนทรภู่” กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร. ๒๕๕๗

DMC.TV. “กลอนสุนทรภู่ ถอดรหัสธรรม...จากวรรณกรรมสุนทรภู่.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.dmc.tv/pages/scoop.html ๒๕๕๖. สืบค้น ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕.

แบบประเมินการเขียนบทความ

คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน

โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

หลักสูตรนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง รุ่นที่ ๑๔๐

ยศ-ชื่อ-สกุล ร.อ.หญิง ทิพย์เกษร วรรณภักตร์ หมายเลข ๐๒๐๖

เรื่อง พระสุนทรโวหาร (สุนทรภู่)

ส่วนประกอบ	เกณฑ์การประเมิน	คะแนน	ความคิดเห็น
คำนำ (๑๒ คะแนน)	ก่อให้เกิดความสนใจ	๐/๑/๒/๓/๔	
	กระตุ้นให้อยากอ่าน	๐/๑/๒/๓/๔	
	เขียนประโยคใจความสำคัญ	๐/๑/๒/๓/๔	
เนื้อเรื่อง (๒๐ คะแนน)	แต่ละหัวข้อสำคัญ แบ่งย่อหน้าชัดเจน	๐/๑/๒/๓/๔	
	แต่ละหัวข้อสำคัญ เขียนได้ชัดเจนตรงประเด็น	๐/๑/๒/๓/๔	
	แบ่งน้ำหนักแต่ละหัวข้อสำคัญได้อย่างเหมาะสม	๐/๑/๒/๓/๔	
	เขียนคำเชื่อมโยงในแต่ละหัวข้ออย่างถูกต้องเหมาะสม	๐/๑/๒/๓/๔	
	เขียนน่าสนใจและเข้าใจง่าย	๐/๑/๒/๓/๔	
สรุป (๑๒ คะแนน)	ทวนประโยคใจความสำคัญและสาระสำคัญโดยย่อ	๐/๑/๒/๓/๔	
	กระตุ้นซ้ำ	๐/๑/๒/๓/๔	
	ปิดเรื่องประทับใจ	๐/๑/๒/๓/๔	
ภาษา (๒๔ คะแนน)	เขียนคำถูกต้องตามหลักพจนานุกรม	๐/๑/๒/๓/๔	
	ใช้ภาษาเขียนได้ถูกต้องเหมาะสม	๐/๑/๒/๓/๔	
	การเว้นวรรคตอนถูกต้อง	๐/๑/๒/๓/๔	
	ย่อหน้าได้อย่างเหมาะสม	๐/๑/๒/๓/๔	
	ใช้ภาษาที่เรียบง่าย กระชับ ไม่ใช่คำเดียวกันซ้ำ ๆ	๐/๑/๒/๓/๔	
	ภาษาเขียนนุ่มนวล ไม่สั้นห้วน	๐/๑/๒/๓/๔	
สิ่งสนับสนุน (๑๒ คะแนน)	การเขียนอ้างอิงเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ในบรรณานุกรม	๐/๑/๒/๓/๔	
	การเขียนอ้างอิงในส่วนเนื้อหา	๐/๑/๒/๓/๔	
	ข้อมูลถูกต้อง น่าเชื่อถือ	๐/๑/๒/๓/๔	
ความสะอาด	(๔ คะแนน)	๐/๑/๒/๓/๔	
การจัดรูปแบบตามระเบียบสารบรรณ	(๔ คะแนน)	๐/๑/๒/๓/๔	
ความเรียบร้อย	(๔ คะแนน)	๐/๑/๒/๓/๔	
อ่านง่าย	(๔ คะแนน)	๐/๑/๒/๓/๔	
ความรับผิดชอบ	(๔ คะแนน)	๐/๑/๒/๓/๔	
รวมคะแนน ๑๐๐ คะแนน		**ได้ ..... คะแนน**	

อาจารย์ผู้ประเมิน น.อ. .....

<u>หมายเหตุ</u> การให้คะแนน

๐ คะแนน	หมายถึง	ไม่ผ่านเกณฑ์
๑ คะแนน	หมายถึง	ควรปรับปรุง
๒ คะแนน	หมายถึง	พอใช้
๓ คะแนน	หมายถึง	ดี
๔ คะแนน	หมายถึง	ดีมาก